

Sygn. akt II USK 616/21

POSTANOWIENIE

Dnia 31 sierpnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Sobutka

w sprawie z odwołania G. Ż.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w P.
o wysokość emerytury górniczej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 31 sierpnia 2022 r.,
skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 13 kwietnia 2021 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10.11.2017 r. znak: [...] Zakład Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w P. przyznał odwołującemu G. Ż. emeryturę od dnia 06.10.2017 r. tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Do ustalenia wysokości emerytury zakład uwzględnił odwołującemu 31 lat i 3 miesiące okresów składkowych oraz 7 miesięcy okresów nieskładkowych. W uzasadnieniu decyzji zakład ustalił, że do ustalenia prawa do emerytury nie uznano w wymiarze półtorakrotnym okresu pracy górniczej od 16.09.1985 r. do 11.10.1987 r., oraz od 23.10.1987 r. do 25.10.1987 r. ;od 01.11.1989 r. do 05.08.1990 r. i od 25.08. 1990 r. do 02.10. 2017 r. oraz okresu od 03.10. 2017 r. do 23.10. 2017 r.

Wyrokiem z dnia 23 listopada 2018 r. Sąd Okręgowy w K. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał G. Ż. prawo do ustalenia wysokości emerytury górniczej z zastosowaniem przelicznika 1,8 do okresów pracy górniczej

od dnia 16 września 1985 r. do 11 października 1987 r.; od 23 października 1987 r. do 25 października 1987 r.; od 1 listopada 1989 r. do 5 sierpnia 1990 r.; od 25 sierpnia 1990 r. do 2 października 2017 r.; od 3 października 2017 r. do 23 października 2017 r. na stanowisku rzemieślnika zatrudnionego na odkrywce bezpośrednio w przodku, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na koparkach i zwalówarkach, wykonującego prace mechaniczne, elektryczne i hydrauliczne, przy obsłudze, konserwacji, montażu i demontażu tych maszyn i urządzeń, zgodnie z wykazem dniówek załączonym do świadectwa pracy górniczej z dnia 18 lipca 2016 r. oraz nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie istnienia okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w sprawie i zasądził na rzecz odwołującego się koszty zastępstwa procesowego.

Wyrokiem z dnia 13 kwietnia 2021 r. Sąd Apelacyjny w [...] zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że odwołanie od decyzji z dnia 10 listopada 2017 r. oddalił i obciążył odwołującego się kosztami postępowania za obie instancje. Sąd odwoławczy uznał za własne ustalenia poczynione przez Sąd I instancji, lecz nie podzielił dokonanej na ich podstawie oceny prawnej zasadności odwołania ubezpieczonego. Spór w rozstrzyganej sprawie dotyczył wysokości emerytury górniczej przyznanej odwołującemu i sprowadzał się do oceny, czy okresy pracy od 16.09.1985 r. do 11.10.1987 r., oraz od 23.10.1987 r. do 25.10.1987 r. ;od 01.11.1989 r. do 05.08.1990 r. i od 25.08.1990 r. do 02.10.2017 r. oraz okresu od 03.10.2017 r. do 23.10.2017 r., uznane przez organ rentowy jako zwykła praca górnicza, uprawniająca do zaliczenia do stażu pracy w wymiarze pojedynczym przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej i z przelicznikiem 1,2 przy ustalaniu wysokości tego świadczenia, tj. praca określona w art. 50c ust. 1 pkt 4 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. z 2017 r., poz. 1383 z późn. zm.), winny być uznane jako kwalifikowana praca górnicza, uprawniająca do zaliczenia do stażu pracy w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej i z przelicznikiem 1,8 przy ustalaniu wysokości tego świadczenia, tj. pracy określonej w art. 50d ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej. Sąd Apelacyjny zgodził się ze stanowiskiem przedstawionym w apelacji i uznał, że wbrew ocenie Sądu pierwszej instancji, nie mają oparcia w materiale dowodowym twierdzenia odwołującego, że w spornym

okresie faktycznie wykonywał prace wymienione pod poz. 7 Działu III Załącznika nr 3 do III AUa [...] rozporządzenia z dnia 23 grudnia 1994 r., co w konsekwencji doprowadziło do uwzględnienia spornego okresu i zaliczenia go w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do świadczenia z przelicznikiem 1,8 przy ustalaniu wysokości świadczenia. Dokonując takiej oceny Sąd Okręgowy przekroczył zasadę swobodnej oceny dowodów wyrażoną w art. 233 § 1 k.p.c.

W skardze kasacyjnej z dnia 27.07.2021 r. zaskarżono wyrok Sądu drugiej instancji w całości. Jako podstawę kasacyjną wskazano naruszenie przepisów prawa materialnego: art. 50d ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, art. 51 ust. 1 pkt 2 i 4 ustawy emerytalnej oraz § 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz.U. z 1995 r. Nr 2, poz. 8 z późn. zm.) w związku z załącznikiem nr III pkt 7 powołanego wyżej rozporządzenia a także naruszenie przepisu postępowania, a mianowicie art. 365 § 1 k.p.c. poprzez wydanie orzeczenia, które odbiega od innych orzeczeń tego samego Sądu dotyczących tego samego zagadnienia.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania albowiem z uwagi na stawiane w niej zarzuty jest ona konieczna i w pełni uzasadniona, a w/w błędy Sądu Apelacyjnego zasadniczo wpłynęły na treść wyroku oraz o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy przez uwzględnienie odwołania skarżącego i przyznanie prawa do emerytury górniczej z przeliczeniem 1,8 za cały sporny okres i zasądzenie od organu na rzecz skarżącego kosztów postępowania kasacyjnego w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych; ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania wraz z orzeczeniem o kosztach procesu.

W piśmie z dnia 18 sierpnia 2021 r. reprezentująca odwołującego się adw. Karolina Antczak doprecyzowała, iż skarga kwalifikuje się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania na podstawie art. 398 § 1 pkt 4 k.p.c. – skarga jest oczywiście uzasadniona. Zaskarżone orzeczenie w sposób oczywisty narusza przepisy postępowania, tj. art. 365 § 1 kpc, ponieważ orzeczenie sąd II instancji stoi

w sprzeczności z innymi orzeczeniami tego Sądu w zakresie tego samego zagadnienia jakim jest praca przodkowa.

Sąd najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Artykuł 398⁹ § 1 k.p.c. zawiera enumeratywny katalog przyczyn kasacyjnych, których wystąpienie warunkuje przyjęcie skargi do rozpoznania. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę w razie ziszczenia się co najmniej jednej z przesłanek w postaci: wystąpienia istotnego zagadnienia prawnego, dostrzeżenia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, wystąpienia prawdopodobieństwa ziszczenia się przyczyny nieważności postępowania, jak również w wypadku oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Skarga kasacyjna, wbrew twierdzeniom strony skarżącej, nie jest oczywiście uzasadniona. Przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka istnieje wtedy, gdy bez wątpienia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesiony środek zaskarżenia. W piśmiennictwie wskazuje się, że przyczyna kasacyjna z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. odnosi się do oczywistego naruszenia prawa polegającego na niewątpliwej sprzeczności rozstrzygnięcia z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami albo na wydaniu go w wyniku oczywiście błędnej wykładni lub niewłaściwym stosowaniu prawa, w tym np. stosowaniu nieobowiązujących przepisów czy wydaniu orzeczenia nienadającego się do wykonania. Niezbędne jest wykazanie za pomocą prawnych i faktycznych przesłanek, że w zasadniczym postępowaniu kasacyjnym skarga zostanie rozstrzygnięta na korzyść skarżącego (Zob. T. Ereciński, w: J. Gudowski, System PrProc, t. III, cz. 2, s. 984; T. Wiśniewski, w: H. Dolecki, T. Wiśniewski, Komentarz KPC, t. II, 2013, s. 248).

We wniosku opartym na przesłance przedsądu, jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, w jego motywach, należy zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie swych twierdzeń (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08, LEX nr 512050). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy przepisów prawa i doszukiwania się ich znaczenia (tak m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). Ciężar wykazania, że skarga kasacyjna powinna zostać przyjęta do rozpoznania spoczywa na stronie skarżącej. Temu obowiązкови strona skarżąca nie sprostała.

W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Zaznaczyć przy tym należy, że skoro w myśl art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny

dowodów, nie mogą one przemawiać również za oczywistą zasadnością skargi. Polemika strony skarżącej z oceną dowodów dokonaną przez Sąd Apelacyjny, prowadząca do zakwestionowania ustalonego przez ten sąd stanu faktycznego sprawy nie uzasadnia, w świetle art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Podkreślenia wymaga także, że prawidłowa wykładnia wskazanego przez stronę skarżącą art. 365 § 1 k.p.c. polega na tym, że prawomocny wyrok wydany w innej sprawie swą mocą powoduje, że nie jest możliwe odmienne ocenianie i uregulowanie tego samego stosunku prawnego w tych samych okolicznościach faktycznych i prawnych i między tymi samymi stronami. Nie oznacza to jednak bezwzględnego związania, polegającego na konieczności orzeczenia w ten sam sposób w innej sprawie. Z powołanego przepisu wynika, że związanie prawomocnym orzeczeniem dotyczy osób trzecich wyłącznie wtedy, gdy taki skutek przewiduje ustawa. Tylko w tych wypadkach – prawomocności materialnej rozszerzonej – osoba niebędąca stroną postępowania zakończonęgo prawomocnym orzeczeniem jest związana tym orzeczeniem (por. wyrok Sądu Najwyższego z 30 kwietnia 2021 r., IV CSKP 25/21, Legalis nr 2577478, K. Flaga-Gieruszyńska, A. Zieliński, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Wyd. 11, Warszawa 2022). Treść uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przekonuje o jej oczywistej zasadności. Wobec powyższego nie można przyjąć, że przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zostały w sposób właściwy wykazane.

Z wyżej zaprezentowanych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

[as]